

СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

(обов'язкова)

Ступінь вищої освіти – Другий (магістерський) рівень

Освітньо-наукова програма: «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

Спеціальність: Н5 «Водні біоресурси та аквакультура»

Курс навчання: 1 рік навчання, 2 семестр

Кількість кредитів: 6 кредити ЄКТС

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №2, к. 314,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	Кандидат біологічних наук, доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури <i>Бургаз Марина Іванівна</i> Доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри водних біоресурсів та аквакультури <i>Шекк Павло Володимирович</i>
Кафедра:	кафедра водних біоресурсів та аквакультури
Контактна інформація:	marynaburhaz@gmail.com; shekk@ukr.net

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: Формування у здобувачів вищої освіти системи сучасних теоретичних знань та практичних навичок щодо структури, закономірностей розвитку та сучасного стану світового рибного господарства, основ функціонування рибальства й аквакультури, використання та відтворення водних біоресурсів, міжнародної торгівлі рибною продукцією, державного регулювання та міжнародного співробітництва у сфері рибного господарства. Дисципліна спрямована на формування здатності аналізувати глобальні та регіональні тенденції розвитку рибного господарства, оцінювати стан і перспективи використання водних біоресурсів, визначати економічні, екологічні та соціальні чинники розвитку рибальства й аквакультури та обґрунтовувати напрями їх сталого розвитку.

Завданням дисципліни є: формування системних знань про структуру, особливості та закономірності функціонування світового рибного господарства; вивчення сучасного стану та основних тенденцій розвитку світового рибальства й аквакультури; вивчення географічного розподілу водних біоресурсів, основних районів промислу та регіональних особливостей рибного господарства; аналіз ролі рибальства та аквакультури у продовольчій безпеці, забезпеченні населення харчовою продукцією та соціально-економічному розвитку країн; формування знань про основні види водних біоресурсів, обсяги їх вилову, вирощування та використання у світовому масштабі; вивчення особливостей світового ринку

рибної продукції, напрямів міжнародної торгівлі, експорту та імпорту продукції рибальства й аквакультури; ознайомлення з основними міжнародними організаціями, угодами та механізмами регулювання рибальства і використання водних біоресурсів; набуття навичок аналізу статистичної та інформаційної бази щодо розвитку світового рибного господарства; формування здатності оцінювати вплив економічних, екологічних, технологічних та соціальних чинників на розвиток рибальства й аквакультури; формування здатності аналізувати проблеми виснаження водних біоресурсів, незаконного, непідзвітного та нерегульованого рибальства, зміни клімату та інших глобальних викликів; формування здатності обґрунтовувати напрями міжнародного співробітництва та сталого розвитку світового рибного господарства.

Переквізити: «Гідробіологія», «Аквакультура природних водойм», «Економічна діяльність підприємств рибництва».

Постреквізити : «Охорона гідробіоресурсів», «Сучасні технології штучного розведення гідробіонтів», «Управління рибними ресурсами та аквакультурними системами».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- основні поняття, категорії та структуру світового рибного господарства;
- сучасний стан, структуру та основні тенденції розвитку світового рибальства й аквакультури;
- основні райони та басейни світового рибальства, особливості їх ресурсного потенціалу;
- основні промислові види водних біоресурсів та особливості їх використання у світовому рибному господарстві;
- сучасні технологічні напрями розвитку рибальства та аквакультури;
- основні показники світового виробництва продукції рибальства та аквакультури;
- особливості формування та функціонування світового ринку рибної продукції;
- основні напрями міжнародної торгівлі продукцією рибальства та аквакультури;
- роль основних країн-виробників та експортерів продукції рибного господарства у світовому ринку;
- основні міжнародні організації та механізми регулювання рибальства й аквакультури;
- принципи раціонального використання та збереження водних біоресурсів;
- сучасні проблеми світового рибного господарства, пов'язані з надмірним промислом, деградацією водних екосистем, зміною клімату та іншими антропогенними впливами;
- основні принципи сталого розвитку рибальства та аквакультури;
- роль міжнародного співробітництва у збереженні та раціональному використанні водних біоресурсів;
- сучасні інформаційні та статистичні джерела щодо стану та розвитку світового рибного господарства.

вміти:

- аналізувати структуру та сучасний стан світового рибного господарства;

- оцінювати основні тенденції розвитку світового рибальства та аквакультури;
- характеризувати ресурсний потенціал основних рибогосподарських районів світу;
- аналізувати статистичні дані щодо обсягів вилову, виробництва та торгівлі продукцією рибного господарства;
- порівнювати показники розвитку рибальства та аквакультури різних країн і регіонів;
- оцінювати роль окремих країн у світовому виробництві та міжнародній торгівлі рибною продукцією;
- аналізувати тенденції розвитку світового ринку продукції рибальства та аквакультури;
- працювати з міжнародними статистичними базами даних, науковими публікаціями та іншими інформаційними ресурсами;
- оцінювати вплив економічних, екологічних, соціальних та технологічних чинників на розвиток рибного господарства;
- аналізувати сучасні проблеми використання та збереження водних біоресурсів;
- визначати основні ризики для сталого розвитку світового рибальства та аквакультури;
- оцінювати можливості міжнародного співробітництва у сфері рибальства та аквакультури;
- обґрунтовувати напрями раціонального використання водних біоресурсів;
- представляти та аргументовано обговорювати результати аналізу сучасного стану світового рибного господарства.

бути здатним:

- комплексно оцінювати сучасний стан і перспективи розвитку світового рибного господарства;
- аналізувати глобальні та регіональні тенденції розвитку рибальства й аквакультури;
- використовувати статистичні та аналітичні дані для оцінювання стану водних біоресурсів і рибогосподарської діяльності;
- оцінювати економічні, екологічні та соціальні наслідки використання водних біоресурсів;
- приймати обґрунтовані рішення щодо напрямів раціонального використання та збереження водних біоресурсів;
- аналізувати функціонування світового ринку продукції рибальства та аквакультури;
- оцінювати перспективи розвитку рибальства та аквакультури з урахуванням глобальних тенденцій;
- використовувати міжнародний досвід для вирішення професійних завдань у сфері водних біоресурсів та аквакультури;
- інтегрувати біологічні, екологічні, технологічні, економічні та правові аспекти під час аналізу проблем світового рибного господарства;
- застосовувати принципи сталого розвитку у професійній діяльності;
- самостійно опрацьовувати сучасну наукову, статистичну та аналітичну інформацію та використовувати її для вирішення професійних і дослідницьких завдань.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі: лекцій та практичних занять , організації самостійної роботи здобувачів (180 год./ 2 кредити ЄКТС.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	Форми робіт
Змістовий модуль 1. Стан і ефективність функціонування світового рибного господарства та проблеми його розвитку.		
Тема 1. Загальна характеристика Світового океану	Особливості морських угруповань. Риба і морепродукти як предмети господарського інтересу людини. Сучасний стан і тенденції розвитку світового рибальства. Аквакультура. Стан і тенденції розвитку аквакультури. Основні методи і біологічні основи аквакультури. Вимоги, що пред'являються до культивованих об'єктів. Економічні аспекти аквакультури.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
Тема 2. Сировинна база рибальства. Загальна характеристика запасів водних біологічних ресурсів	Рибні ресурси Світового океану. Видова структура вилову в Світовому океані. Основні рибопродуктивні регіони Світового океану.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 1 Основні промислові риби світового океану	Промисел провідних країн світу у розвитку рибного господарства. Виробництво продукції аквакультури за видами гідробіонтів та регіонами і країнами Світу. Дослідити основні промислові види риб Світового океану.	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 3. Бігеографічне районування Світового океану	Районування Світового океану Раціональне рибальство - це світова проблема. Стан ресурсів Світового океану. Погіршення сировинної бази Світового океану. Необхідність у розвитку аквакультури. Проблеми світового рибальства. Проблеми українського рибальства. Шляхи рішення проблем у рибальстві. Структура світового промислового рибальства. Стан, структура і тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
ПР 2 Рибопромислове районування світового океану	Дослідити риболовні промислові райони Світового океану та регіональне розбивання основних промислових районів ФАТ	Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт

Тема 4. Географія Світового риболовства ПР 3 Основні міжнародні риболовні організації	Рибальство країн, що розвиваються. Рибпромисловий флот. Суперечки між прибережними країнами. Експлуатація біоресурсів в умовах конкуренції. Індустріалізація морського промислу. Світовий вилов. Проблеми і перспективи розвитку світового рибальства. Дослідити та надати характеристику основним міжнародним риболовним організаціям.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Змістовий модуль 2. Стан і ефективність функціонування світового рибного господарства та проблеми його розвитку.		
Тема 5. Загальна характеристика ресурсо забезпечуючих водних об'єктів Тема 6. Сучасний стан рибного господарства України ПР 4 Вивчення міжнародно-правового режиму морських просторів; міжнародного співробітництва України по охороні і стійкому використанню біоресурсів гідросфери	Методи поліпшення сировинної бази рибного господарства. Об'єми вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Основні об'єкти аквакультури та їх об'єм вирощування. Культивування молюсків, ракоподібних, іглошкірих, водоростей. Продукція аквакультури за видовим складом. Перспективні об'єкти розведення. Використання традиційних і сучасних технологій культивування гідробіонтів. Використання технології і методи розведення. Перспективи розвитку вітчизняної та світової аквакультури. Погіршення сировинної бази Світового океану. Необхідність у розвитку аквакультури. Проблеми світового рибальства. Проблеми українського рибальства. Шляхи рішення проблем у рибальстві. Структура світового промислового рибальства. Стан, структура і тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі. Дослідити міжнародно-правовий режим морських просторів; міжнародне співробітництво України по охороні і стійкому використанню біоресурсів гідросфери	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт

Тема 7. Розподіл світового вилову країнами і континентами ПР 5 Вивчення динаміки експорту-імпорту риботорарів провідних рибальських країн світу	Об'єм вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Зовнішня торгівля рибопродукцією країн, що розвиваються. Європейський ринок. Американський ринок. Японський ринок. Створення рибальських організацій. Рівень державної підтримки рибництва і рибальства у провідних країнах світу та країнах, що розвиваються. Розвиток програм підтримки традиційного прибережного лову. Проектування та використання багатоцільових промислових суден. Застосування нових технології промислу риби. Провести дослідження динаміки експорту та імпорту продуктів рибальства різних країн, визначити країни, які є лідерами світового рибальства.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт
Тема 8. Географічне розміщення світового улову риби і нерибних об'єктів у Світовому океані Тема 9. Сировинні ресурси Азовського і Чорного морів Тема 10. Океанологічна, гідробіологічна і промислова характеристика основних промислових районів Світового океану ПР 6 Імпорт та експорт риби та морепродуктів в Україні	Промисел провідних країн світу у розвитку рибного господарства. Виробництво продукції аквакультури за видами гідробіонтів та регіонами і країнами Світу. Провідні країни за об'ємом розвитку аквакультури. Об'єми вирощування різних гідробіонтів провідними країнами. Основні об'єкти аквакультури та їх об'єм вирощування. Морський і океанічний промисел. Концептуальні проблеми галузі. Система управління світовим рибальством. Створення міжнародних правових організацій. Методи охорони гідробіоресурсів у різних світу. Продуктивність праці і витрати у промисловому рибництві. Стан, структура і тенденції розвитку риболовецького флоту в Україні і в світі. Сегментація світового ринку продукції аквакультури. Видовий склад продукції та рівень споживання рибних продуктів у різних країнах світу. Ознайомлення з динамікою експорту та імпорту продуктів рибальства України.	Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу; Пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт

Основна

1. Шекк П.В., Бургаз М.І., Соборова О.М., Куделіна О.Ю. Світове рибне господарство: навчальний посібник (англійською мовою). Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2023. 141 с.
2. Губанова Н. Л., Новіцький Р. О. Світове рибне господарство: конспект лекцій. Дніпро: ДДАЕУ, 2023. 120 с
3. Шумова В. М., Коваленко В. О. Аквакультура природних водойм: навчальний посібник. Київ: ЦП КОМПРИНТ, 2017. 370 с.
4. Шекк П.В., Бургаз М.І. Навчальний посібник (міждисциплінарний) «Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення та вирощування, світовий досвід) Частина І», ОДЕКУ, Одеса, 2022, 147 стр.
5. Шекк П.В., Бургаз М.І. Навчальний посібник (міждисциплінарний) «Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення та вирощування, світовий досвід) Частина II», ОДЕКУ, Одеса, 2023, 150 стр.
6. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Конспект лекцій. Одеса, 2016. 210 с.

Додаткова

1. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Методичні вказівки для практичних робіт по вивченню дисципліни для магістрів 1-го курсу денної форми навчання. Одеса, 2022. 60 с.
2. Шекк П.В., Бургаз М.І. Світове рибне господарство. Методичні вказівки для самостійної роботи по вивченню дисципліни для магістрів 1-го курсу денної форми навчання. Одеса, 2016. 20 с.

15 Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова <https://dspace.onu.edu.ua/home>
2. Репозитарій факультету ФГМіЕ <http://eprints.library.odeku.edu.ua>
3. Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
4. Сайт кафедри водних біоресурсів та аквакультури <https://vodni-bioresursy-kafedra.org/>
5. Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм https://darg.gov.ua/dijalnistj_0_214_menu_0_1.html
6. ФАО 2025 <https://www.fao.org/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2022 р.)

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizacii_u_osvit_procesu_2024.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (2024 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizacii_u_osvit_procesu_2024.pdf

Політика академічної доброчесності: регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))

Використання комп'ютерів/ телефонів на занятті: під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.

Комунікація: Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.